

ادامه طرح تغییر الگوی کاشت و کاهش قابل توجه میزان آب مصرفی قبل و بعد از اجرای آن

با عنایت به این موضوع که امر ایجاد و نگهداری فضای سبز دانشگاه از همان ابتدای تاسیس مورد توجه قرار گرفته و اینکه فضای سبز دانشگاه به عنوان الگوی توسعه فضای سبز برای اولین بار در شهر زاهدان و استان مطرح گردیده است و لقب «زیباترین دانشگاه ایران» را در رده بندی وزارت علوم از آن خود نموده است، لذا حفظ، نگهداری و توسعه این فضای سبز حائز اهمیت ویژه ای است. حال با توجه به خشکسالی های مستمر و کمبود منابع آب در استان و به خصوص شهر زاهدان، بحث کاهش مصرف آب از طریق تغییر الگوی کاشت با گیاهان کم مصرف و مقاوم به شرایط نامساعد محیطی مطرح گردید. از آنجایی که سطح گسترده ای از فضای سبز دانشگاه را سطوح چمنی تشکیل می دهد و اینکه چمن بالاترین میزان مصرف آب را در میان سایر گونه های زینتی داشته و هم چنین هزینه نگهداری زیادی را به خود اختصاص داده است، بنابراین جایگزین نمودن این گونه پوششی با گونه های گیاهی سازگار با منطقه و مقاوم به شرایط کم آبی، خشکی، گرمای هوا، باد و گرد و خاک امری ضروری و اجتناب ناپذیر می باشد. بدین منظور در راستای تحقق این امر، طرح تغییر الگوی کشت طی سال های ۹۵ و ۹۶ در مجموع سطحی بالغ بر ۱۲۰۰۰ متر مربع (سال ۹۶ مساحتی در حدود ۵۰۰۰ مترمربع) توسط گونه های مقاوم خانواده گل یخ (ناز گوستی، ناز رونده و ناز یخی)، رزماری، فرانکینیا و پتنتیلیا جایگزین چمن شد که تمامی گیاهان استفاده شده در طرح از تولیدات داخل دانشگاه بوده که هیچ گونه هزینه جانبی دربر نداشته است.

در این راستا برآورد میزان آب مصرفی قبل و بعد از اجرای طرح در (جدول ۱) آورده شده است.

فاز سوم طرح (اردیبهشت و خرداد ۹۶) شامل مناطق:

بوستان فردوسی (پارک تلویزیون)، باغچه‌های روبه روی سلف سرویس مهندسی، پارک کارمند (درب مهندسی کناربانک ملی) (تصاویر ۱ تا ۱۰)

فاز چهارم طرح (شهریور، مهر و آبان ۹۶) شامل مناطق:

دبیرستان پسرانه شبانه‌روزی، روبه‌روی خوابگاه متأهلین، پشت و بین خوابگاه‌های ۱ و ۲ دبیرستان، روبه‌روی کارگاه ماشین ابزار، پشت و کنار بوفه امور دانشجویی، روبروی اداره آموزش و امور دانشجویی.

مصرف آب نسبت به سطح اجرا شده	میزان آب مصرفی کل در دوره (مکعب)	میزان آب مصرفی کل در روز (مکعب)	میزان آب مصرفی برای هر متر مربع در روز (لیتر)	سطح (متر مربع)	قبل از اجرای طرح (چمن)
۱۰۰٪	۲۵۲۰	۱۸۰	۱۵	۱۲۰۰۰	قبل از اجرای طرح (چمن)
۷/۱٪	۱۷۹	۱۲/۸	۱/۰۷	۱۲۰۰۰	بعد از اجرای طرح (تغییر الگو)

جدول ۱- مقایسه میزان آب مصرفی قبل و بعد از اجرای طرح تغییر الگوی کاشت

تصویر ۲- تغییر الگوی کاشت روبروی امور دانشجویی

تصویر ۱- تغییر الگوی کاشت پشت بوفه امور دانشجویی

تصویر ۴- تغییر الگوی کاشت کنار سوله و زمین ورزشی محوطه ادبیات

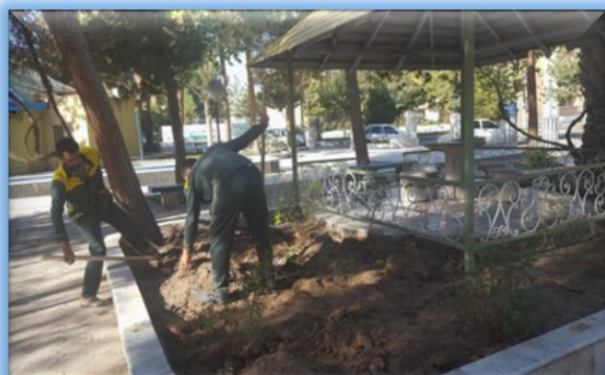
تصویر ۳- تغییر الگوی کاشت آرم دانشگاه (پارک زیتون)

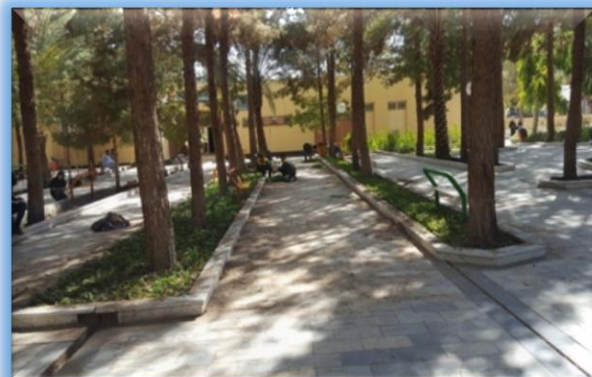
تصویر ۶- تغییر الگوی کاشت کنار سلف سرویس مهندسی

تصویر ۵- تغییر الگوی کاشت کنار دفتر نهاد رهبری مهندسی

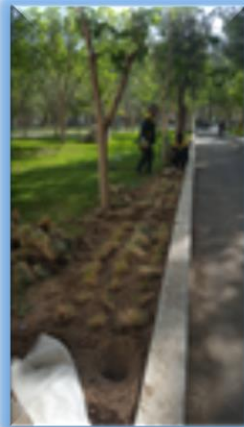
تصویر ۸- تغییر الگوی کاشت فضای آلاچیق کنار آموزش کل

تصویر ۷- تغییر الگوی کاشت فضای بین ساختمان کلاس مهندسی ۲۱

تصویر ۹- تغییر الگوی کاشت حاشیه زمین

تصویر ۱۰- تغییر الگوی کاشت حاشیه مسیر حرکتی ساختمان مهندسی شیمی

در کتب و متون تخصصی طراحی منظر و فضای سبز شهری، فضای سبز شهری به دو بخش « فضای سبز » و « سطح سبز » تقسیم می گردد. با توجه به اینکه فضای سبز، سطحی مثبت و سطح سبز، سطحی منفی محسوب می شود (منظور از سطح مثبت، سطحی است که دارای پوشش درختی و درختچه ای است و تاثیرات زیست محیطی بیشتری در مقایسه با سطح سبز دارد. سطح سبز فاقد پوشش درختی و درختچه ای است که فقط توسط گیاهان پوششی پوشیده شده است.)، سعی گردیده است در راستای گسترش طرح تغییر الگوی کاشت در دانشگاه، فضای سبز احداث گردد نه سطح سبز لذا از گونه های درختی و درختچه ای مقاوم به شرایط کم آبی و گرما استفاده به عمل آمد. بیشترین استفاده از گونه های درختی مقاوم به شرایط نامساعد محیطی در سال ۹۶ صورت گرفت که در این سال تعداد ۵۰۰ اصله نهال درخت زیتون تلخ (*Melia azedarach*)، ۱۰۰ اصله نهال درخت زیتون خوراکی (*Olea europea*)، ۱۵۰ اصله انواع نهال درختان سرو (سرو شیراز) (*Cupressus sempervirens var. Fastigiata*)، سرو لاوسون (*Chamaecyparis lawsoniana*) و سرو سیمین (*Cupressus arizonica*)، ۷۰ اصله انواع نهال درختان توت (خوراکی و زینتی) (*Morus alba*) و ۱۳۰ اصله نهال درخت کاج ایرانی (*Pinus eldarica*) و در مجموع ۹۵۰ اصله از انواع درختان در سطح فضای سبز دانشگاه کشت گردید (تصویر ۱۱).

تصویر ۱۱- بلوار تازه احداث شده در زمستان ۹۶ که توسط ۱۰۰ گونه درخت سرو شیراز که مقاوم به خشکی است، در راستای زیباسازی و بالا بردن سرانه فضای سبز دانشگاه تزئین گردید. لازم به ذکر است که در این پروژه از سیستم آبیاری قطره ای استفاده شده است.

تصویر ۱۱- بلوار تازه احداث شده

بلوار تازه احداث شده